Endevina... Què deu ser?

M. Fons, M. Bigas, M. Correig (ed.)
Il·lustracions de Morad Abselam

EUMO EDITORIAL

© de la selecció: 2014, Montserrat Fons, Montserrat Correig, Montserrat Bigas
© de les endevinalles d'autor: els autors respectius
© de les il·lustracions: 2014, Morad Abselam

© d'aquesta edició: Eumo Editorial SA
C. de Perot Rocaguinarda, 17. 08500 Vic
www.eumoeditorial.com - eumoeditorial@eumoeditorial.com
—Eumo és l'editorial de la Universitat de Vic—

Primera edició: maig de 2014

Disseny i maquetació: Eumo_dc
Imprès a T. G. Soler
Dipòsit legal: B. 6.208-2014
ISBN: 978-84-9766-516-2

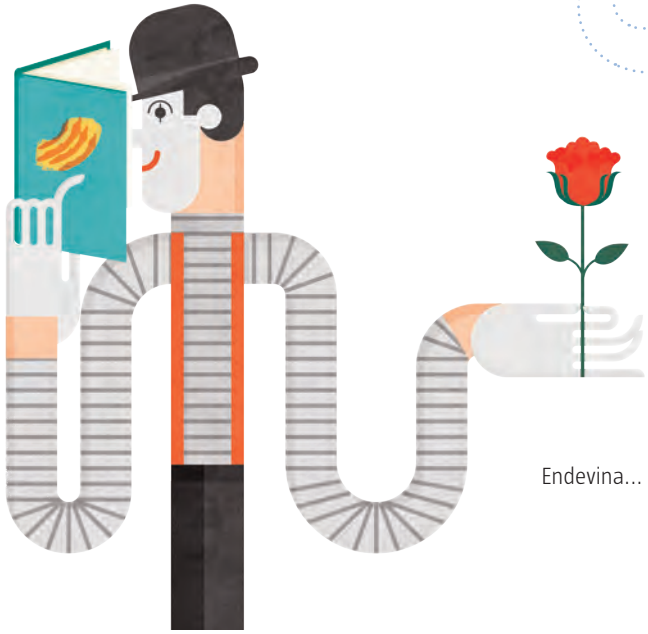
Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos,www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

De la natura

35. Per més que et toqui la cara,
no em veus ni poc ni gens.
Si m'enfado xisclo i xiulo
i no tinc boca ni dents,
però sense saber solfa,
faig sonar molts instruments.

36. Volo sense ales,
et toco i no em veus,
xiulo sense boca
i puc fer mal de cap a peus.

37. De blau sempre vas vestit,
fins que t'envolta la nit.

38. Cotó fluix que vola amunt,
portes la pluja al damunt?

39. Amb cua de tro afegit
esquerdes tot l'infinit.

Maneres de dir

És tard i vol ploure.

Baixar del cel.

Ploure a bots i barrals.

Posar el crit al cel.

Córrer com un llamp.

Fer més por que una pedregada.

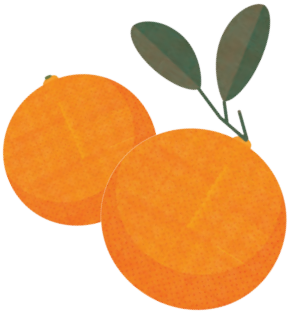
Un cop d'aire.

Anar a tot vent.

A la cuina

Estris

54. Tinc la panxa molt grossa
i la boca molt ampla.
Tinc dues orelles
i per allà m'agafen.

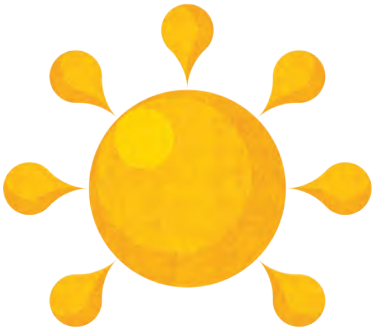

55. Molt semblant a una cassola
té ales, però no vola.

Per menjar

61. Una capseta blanca
que s'obre i no es tanca.

62. La meva mare quequeja,
el meu pare és cantador,
vesteixo blanc per fora
i tinc sang groga en el cor.

63. És un sol o una estrella,
el que brilla a la paella?

Miquel Desclot

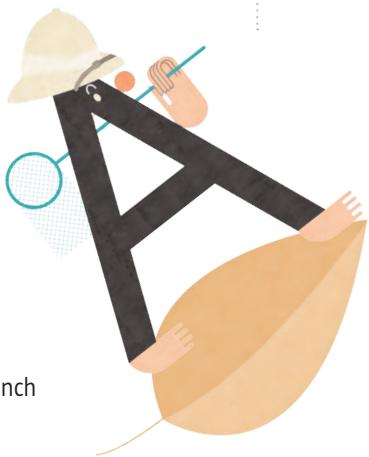

Els animals

105. Pota llarga cap aquí,
pota llarga cap allà.
Fila, fila, teixidora,
tapa, tapa aquest forat.
Ai, mosca, si no vigiles!
Ai, mosquit, si bades tant!
Caureu a la teranyina
i no en sortireu pas mai.

Núria Albó

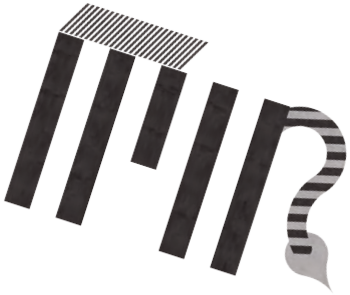

106. Vestida de roig
amb set puntets negres,
faig molt de goig,
us ho dic de veres.

Xavier Blanch

142. Un cavall que no és cavall,
que va vestit amb pijama
tot ratllat de negre i blanc.

143. Dins del bosquet
sempre m'enganyes.
¿Veig un arbret
o dues banyes?

Ricard Bonmatí

Les endevinalles, un joc

Acabeu de llegir un llibre d'endevinalles.

Les endevinalles són com un joc. Són enigmes que cal descobrir i es presenten generalment en forma de versos. Molt sovint ens provoquen plaer, tant si les llegim com si les escoltem o les repetim en veu alta. Això és a causa de la seva sonoritat i de la rima i la musicalitat amb què estan escrites. També ens provoquen una actitud de recerca i d'observació de l'entorn.

Textos d'èpoques llunyanes, com les rondalles, les cançons tradicionals i les moixaines infantils, han donat origen a endevinalles. Abans eren textos anònims i únicament es deien oralment, però al cap dels anys van ser escrits i més tard publicats. És per això que en algunes endevinalles d'aquest llibre hi ha escrit a sota el nom de l'autor i en d'altres no. En aquest recull també hi ha fragments de poemes de poetes coneguts, que s'han convertit en endevinalles.

Les endevinalles d'aquesta selecció estan relacionades amb la vida de les persones i amb el seu entorn: els fenòmens meteorològics, el cos humà, els animals, les coses de casa, del carrer, de l'escola...

Per trobar la solució de cada endevinalla, us aconsellem que la llegiu moltes vegades. Si no us en sortiu, la podeu buscar a la pàgina 91.

I si voleu passar una bona estona, memoritzeu unes quantes endevinalles i proposeu-les als vostres amics. Al joc de les endevinalles, podeu jugar-hi a l'escola, amb els companys, però també a casa, amb els pares, avis i germans. Amb colla és molt divertit! També podeu provar d'inventar-ne i d'escriure'n alguna vosaltres.

Al final de cada capítol trobareu algunes maneres de dir o frases fetes. Són paraules o grups de paraules amb un sentit determinat, de vegades figurat. Són expressions d'ús corrent en la nostra llengua, que els adults utilitzen molt sovint en les seves converses. Així les anireu coneixent i de mica en mica les podreu incorporar a la vostra parla habitual.

Índex

05 **Comunicació**
10 ***Maneres de dir***

11 **Vehicles**
16 ***Maneres de dir***

17 **De l'escola**
24 ***Maneres de dir***

25 **De la natura**
30 ***Maneres de dir***

31 **L'univers**
36 ***Maneres de dir***

37 **A la cuina**
44 ***Maneres de dir***

45 **Parts del cos**
52 ***Maneres de dir***

53 **La música**
60 ***Maneres de dir***

61 **Els animals**
84 ***Maneres de dir***

85 **Les endevinalles, un joc**

89 **Bibliografia**

91 **Solucions**